

Хмельницький, 2011. – № 5. – С. 41-44.

2. Трубченко Т.Г. Основи реструктуризації підприємства, available at: <http://portal.tpu.ru>

3. Швиданенко О.А. Сучасні корпоративні стратегії ТНК. Формування ринкової економіки: зб. наук. пр. КНЕУ, 2006. – Вип. 15. – С. 177-192.

4. Климчук С.В. Проблеми і перспективи здійснення фінансової реструктуризації підприємствами України: монографія. Сімферополь, 2005.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА ЗА УМОВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

*А.С. Тельнов, Хмельницький національний університет,
д.е.н., професор кафедри маркетингу і торговельного
підприємництва*

Глобалізація спричиняє значний вплив на функціонування та розвиток як підприємницького сектору країни, так і його окремих одиниць – підприємств. Це вказує на необхідність визначення факторів підвищення ефективності діяльності суб'єктів підприємництва з урахуванням впливу глобалізаційних процесів. Питанням розвитку підприємництва присвячені роботи З. Варналія, В. Сизоненко, М. Вачевського, В. Мадзігона, Н. Примаченко, А. Гальчинського, І. Михасюка, І. Бернацького, Й. Петровича, Г. Захарчина, С. Мочерного та інших. Разом з тим, залишаються невирішеними певні аспекти проблеми підвищення ефективності діяльності суб'єктів підприємництва з огляду на вплив глобалізаційних процесів.

Для практичного розв'язання завдань управління ефективністю діяльності суб'єктів підприємництва важливого значення набуває врахування низки внутрішніх і зовнішніх чинників її зростання. Прискорення глобальних тенденцій ускладнює процес визначення цілей підприємств, обмежує умови їх досягнення, порушуючи баланс цієї складної соціально-економічної системи. Сучасна дійсність вимагає пристосування до наявних ризиків, які пов'язані із інноваціями. В умовах глобалізації змінюється зовнішнє середовище діяльності суб'єктів підприємництва:

- національні ринки споживчих товарів та ресурсів все більше інтегруються в єдиний світовий ринок, на якому іноземні фірми діють на рівних правах із національними;

- розрахунки здійснюються через Інтернет в режимі реального часу;

- обсяг і умови реалізації товарів значною мірою визначаються ще до початку виробництва, на підставі довгострокових контрактів із замовниками;

- у загальному обсязі запропонованої на ринку продукції більшу частку займають послуги, науково-технічні розробки, складні технічні комплекси;

- ціни визначаються витратами на одиницю споживчого ефекту, а не продукції;

- у структурі витрат виробництва збільшується частка трансакційних, спрямованих в інші сфери діяльності та авансованих витрат [1].

Стрімкий розвиток глобалізаційних процесів призводить до загострення конкуренції в соціально-економічній сфері, наслідком якої є розповсюдження нових організаційних форм кооперації та співробітництва підприємств.

Щодо внутрішніх чинників, то той чи інший суб'єкт господарювання може й мусить постійно контролювати процес їх використання через розробку та послідовну реалізацію власної програми підвищення ефективності діяльності, а також враховувати вплив на неї зовнішніх чинників. Серед основних чинників підвищення ефективності діяльності суб'єктів підприємництва виділено: технологію, устаткування, матеріали та енергію, якість і дизайн продуктів праці, організацію діяльності персоналу, методи роботи, стиль управління, державну економічну й соціальну політику, інституціональні механізми, інфраструктуру, соціальні зміни у суспільстві. При аналізі впливу системи чинників слід звернути увагу на такі моменти. Продукти праці, їхня якість і дизайн є важливими чинниками ефективності діяльності суб'єктів підприємства. Рівень останньої має корелювати з корисною вартістю. Також продукти праці мають з'явитися на ринку в потрібному місці, у потрібний час і за добре обґрунтованою ціною. У зв'язку з цим необхідно усунути організаційні та економічні перешкоди між виробництвом продукції та окремими стадіями маркетингових досліджень.

Глобалізація призводить до зменшення сфер впливу держави в сфері захисту національних господарюючих суб'єктів,

уповільнення ефекту від її заходів, направлених на відстоювання вітчизняних інтересів, пристосування економічної політики до вимог глобальних ринків. Факторами, що зумовлюють зміну ролі держави в глобалізаційному просторі, є такі:

- потоки капіталів виходять із-під контролю державних структур;
- інтернаціоналізація виробництва зменшує ефективність заходів протекціонізму;
- вплив на валютні системи глобального фінансового ринку;
- зростання екзогенних ризиків і невизначеності [2, с. 30].

З огляду на це необхідна зміна вагомості впливу держави в сфері регулювання підприємницької діяльності. Так, наприклад, у Франції та Італії державне фінансування НДДКР у загальному обсязі фінансування складає 43%, в Японії та Великій Британії – 38%, в Німеччині – 30%, в США – 27% [3, с. 205].

Сьогодні всі підприємницькі структури користуються послугами інноваційних фондів і комерційних банків, бірж та інших інститутів ринкової інфраструктури. Безпосередній вплив на результативність діяльності підприємств справляє належний розвиток виробничої і соціальної інфраструктури. Визначальними напрямками вдосконалення виробничо-комерційної діяльності суб'єктів підприємництва є: підвищення техніко-технологічного рівня виробництва; якості й конкурентоспроможності продукції; удосконалення структури виробництва, організаційних систем управління, зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел

1. Швед Т.В. Вплив глобалізації на розвиток національних підприємств: теоретичний аспект / Т.В. Швед, І.С. Біла // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2013. – Вип. 2 (49), ч. 1. – С. 81-89.
2. Круш П.В. Сучасні тенденції трансформації економічного управління і регулювання в умовах глобалізації / П.В. Круш // Економічний вісник Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут”. – 2009. – № 6. – С. 28-31.
3. Марущак В. Особливості новітніх тенденцій науково-технологічного розвитку в системі антикризових заходів України / С. Марущак // Дослідження міжнародної економіки: зб. наук. праць. – 2011. – Вип. 1 (66). – С. 197-209.